

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda S. Coloniensis Ecclesiae. Hoc Est: Liber Pastoralis

Ferdinand <Köln, Erzbischof>

Coloniae Agrippinae, 1614

Ordo administrandi populo Eucharistiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39761

mensis, & Christi altaribus vicissim seruire & communi-
care non reformidant, immemores illius Pauli: Non po-
testis mensæ Domini participes esse & dæmoniorum. 1. Cor. 10.

ORDO ADMINISTRANDI
populo Eucharistiam.

I.

Acerdos præcelsus hoc sacramentum ad-
ministraturus vestib⁹ sacris, si quidem ipse
celebrarit, alias stola seu orario, & super-
pelliceo indutus, cæreisq; , vt supra dictum
est, accēsis primum fideles ad fidem, & de-
uotionem tanti sacramenti excitet. Dein-

de ingenua nixos hortetur, vt confessionem generalē vna
cum ministro dicant; tum orationē Dominicā subiungāt.
Interea tēporis generalē absolutionē his verbis pronūciet.

Misereatur vestri omnipotens Deus, & dimif-
sis peccatis vestris perducatur vos in vitam æter-
nam, Amen. **Oremus.**

Indulgentiam absolutionem & remissio-
nem, vt supra.

II. Mox conuersus ad altare, postquā prono corpore sacra-
mentū adorauit, calicē pyxidemve sinistra manu accipiat
dextra verò particulā sacratam vnā supra calicem paululū
cleuatā populo adorandam ostēdat verbis istis ter repetitis.

Domine nō sū dignus, vt intres sub tectū meū,
sed tātūm dic verbo, & sanabitur anima mea.

Dehinc

Dehinc à læua incipiens venerabile sacramentum distribuatur singulos cruce eodem signando dicendoque

Corpus Domini nostri Iesu Christi ✠ custodiat animam tuam in vitam æternam, Amen.
Pax ✠ tecum.

III. Diligenter verò hîc sacerdoti prouidendum est, ne sacramentum vlla ratione in terram decidat. Quod ita quidem assequetur, si in communicantium ora sacras hostias cautè mittat, nec ante manum retrahat, quàm sumptas videat: si eorundem mento mundum linteû substernat; aut, vbi id fieri nequit, duo ministri mappam ante sacerdotem sub vase sacramenti extensam teneant, supra quam communicantes ora porrigant, si denique pollicis atque indicis summitates nunquam nisi supra pyxidem aut calicem disiungat, easdemque quoties in orbem redierit supra eandem abstergat.

IV. Quod si istis studiosè obseruatis nihilominus casus iste accidat, tum hostiam sacram genibus flexis summa cum reuerentia tollet, & in vasculo reponet, locum autem sacramento tactum mundo purificatorio (sic linteolum vocant, quo calices extergi solent) purget, mox cultro terram seu tabulam, in quam ceciderat, radet, ramenta verò in sacrarium mittet.

V. Caueant etiam atque etiam Pastores, ne aut gratiam aut minis induci se patiantur, ad communionem vlli hominum cuiuscunque status aut conditionis sit, sub vtraque specie porrigendam. Hoc enim qui faciunt, contra generalium

ralium Conciliorum decreta, receptamq; populi Christiani consuetudinem grauissimè peccant, & deserta vnitatis Catholica Ecclesiæ ad castra schismaticorum transeunt.

VI. Nec leuius illi delinquere putandi sunt, qui iisdem causis permoti, vt vtramq; speciem poscentibus obsequi videantur, vinum non consecratum pro consecrato propinant: tum quia fictionem veritatis sacramento contrariam vsurpant; tum quia idololatriæ peccato communicantes exponunt, vt & illi qui ob causam quamcunque alicui particulam nõ consecratã pro cõsecrata administrant.

VII. Omnibus sacro epulo relictis sacerdos supra calicem aut pyxidem digitos abstergat, deinde puro vino abluat, idq; ipse sumat si celebrauit. Postea ante altare coram venerabili sacramento in genua procumbat, & sequentem Antiphonam cum versiculo, & collecta dicat:

O sacrum conuiuium in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis eius, mēs impletur gratia, & futurę glorię pignus datur.

Vers. Cibauit eos ex adipe frumenti.

Resp. Et de petra melle saturauit eos.

Oremus.

Deus qui nobis sub sacramēto mirabili passionis tuæ memoriam reliquisti, tribue quæsumus, ita nos corporis & sanguinis tui sacra mysteria venerari, vt redemptionis tuæ fructum iugiter in nobis sentiamus. Qui viuis & regnas Deus, &c.

M

VIII. Qua

VIII. Qua oratione finita ad altaris cornu (ne sacramen-
to terga vertat) se recipiat, eosque qui Christi corpus susce-
perunt, hortetur, ne statim è templo recedant, sed de tanto
munere Deo gratias agant, in oratione perseuerent, moref-
que & vitam eo pacto instituant, vt fructus, quos ex sacra-
mento perceperunt, perpetuo conseruent. Deinde tre-
mendo sacramento in manus reuerenter accepto, presenti
populo solennem benedictionem impertiat his verbis:

Benedictio Dei omnipotentis Patris, (hic
signum crucis sacra pyxide exprimat) ✠,
& Filij ✠, & Spiritus ✠ sancti, descendat su-
per vos, & maneat semper, Amen.

IX. Demum in tabernaculum ea, qua par est, reuerentia
lumine præeunte inferat.

DE CVSTODIA SACRA- menti Eucharistiæ.

I.

Eucharistia
pro infir-
mis asser-
uanda.
Concil. Trid.
sess. 13. c. 6.

Vod Patres Concilij Tridentini præcipiunt, vt sa-
lutaris, & necessarius mos sacrosanctæ Eucharis-
tiæ in vsum infirmorum asseruandæ à maioribus
accèptus retineatur, id sibi Parochi dictum putabunt, ac
diligenter obseruabunt, vt ne huius rei neglectu quisquam
fidelium sine viuifico viatico ex vita excedat.

Taberna-
culū quale
esse debeat
Concil. Pro-
vinc. anno
1556 part. 7.
cap. 16.

II. Tabernaculum, in quo Eucharistia custoditur, fir-
mum, mundum, & quàm potest fieri honorificentissimè
foris, & intus ornatum esse debet, nec non lampade per-
petuò ardente collustratum, vt existimationē tanto sacra-
mento